

פרשת האזינו שבת שוכה

בס"ד

אזר

ערכתי והיברתי בס"ד: נריה אטון

יום ר' ז' תשרי תשפ"ז

כניסת שבת: 18:25

יציאת שבת: 19:14

רבינו תם: 19:59

מוצאי שבת ברכת הלכנה

הזמנים לפי אופק באר שבע

"קול דודי דופק פתחי-לי אחתי רעיתי..." (שיר השירים ה, ב)

דופק על פתח הבית הבן מתעצל לקום ולפתוח לו. האב החליט שאינו מוכן להמתין לו במלון, עלה על המונית הראשונה שהזדמנה בדרכו, שב לתחנת הרכבת ומשם לנמל, עלה על אוניה וחזר לביתו. למחרת בבוקר התעורר הבן וליבו נקפו על התנהגותו, קם בזריזות ורץ אל המלון כדי להקביל את פני אביו, אך מה נוראה הייתה אכזבתו ומה גדול היה הכאב כאשר נוכח לדעת שאביו כבר איננו.

רבי שלום שבדרון זצ"ל היה מסיים את סיפורו ומסביר שכל מי ששומע סיפור זה מזדעזע מעזות המצח של הבן כלפי אביו, אומנם הבן הזה הוא כל אחד ואחד מאיתנו. במשך כל ימי השנה מצפה אבינו שבשמים לבניו שישוּבו אליו בלב שלם, וכיון שרואה שאינם מזדריזים לשוב, הוא בא אלינו בעצמו בראש חודש אלול ומעניק לנו חודש של ימי רחמים בהם קל יותר לשוב אליו, אך אין אנו מקדמים את פניו כראוי. אף על פי כן נתן לנו ה' בטובו הגדול עוד הזדמנות, את עשרת ימי תשובה שבהם הוא מתקרב אלינו עוד יותר וממציא את עצמו אלינו, ואם גם ימים אלה אינם מנוצלים הרי זה מעורר תמיהה. למרות זאת, ממשיך ה' יתברך להתקרב אלינו עוד יותר ביום הכיפורים ודופק על דלת ליבנו, ועל כך מוסבים דברי המדרש על הפסוק "אני ישנה" מן המצוות "וליבי ער" לעשותו, "קול דודי דופק" ומבקש שנפתח לו פתח קטן של תשובה כחודה של מחט. אך כנסת ישראל משיבה בידי יצר הרע תירוצים נבובים "פשטתי את כותונתי איככה אלבשנה רחצתי את רגלי איככה אטנפם", עד שנדמה לאדם שבאמת אינו יכול לקום ולפתוח.

המשך הפסוקים מצייר את המצב המזעזע של אדם שלא ניצל את הזמן, ומתעורר רק למחרת יום הכיפורים כשהוא מבין שהקדוש ברוך הוא בא לקראתו, ואז נאמר "קמתי אני לפתוח לדודי..." ודודי חמק עבר... ביקשתיהו ולא מצאתיהו קראתי ולא ענני."

לכן עלינו לנצל את ההזדמנות האחרונה שיש לנו כעת, לפתוח את ליבנו לבורא עולם ולקבל על עצמנו קבלה קטנה שבה נחזיק בקביעות, ובוודאי שנזכה לגמר חתימה טובה, ולחיים טובים ולשלום, אמן, שבת שלום ומבורך.

בלב מלא דאגה, אכזבה וגעגועים, שכן האב מונית והורה לנהג להסיעו אל יעדו המבוקש. בדרך נרגע מעט ושב וצייר לעצמו את קבלת הפנים החגיגית הצפויה לו בשערי הבית, אך גם חלום זה נגזז כאשר הגיע בשעת ערב מאוחרת אל פתח הבית ומצא אותו חשוך, מלבד אור קלוש שנראה מבעד לחרכי החלון. ליבו פעם בחזקה בדאגה שמא קרה להם אסון חס וחלילה, וידיו רעדו כאשר הקיש בדלת. לאחר מספר דפיקות שמע סוף סוף קול עמום שואל מי שם, וכשזיהה שזהו קולו של בנו יקירו, נרגע, והשיב בשמחה עצומה שאביו שבא אליו ממרחקים הוא הדופק, וביקש מבנו לפתוח

לו את הדלת. אחרי רגע של שתיקה, נשמע שוב קולו של הבן שאמר לו שהוא כבר התקלח והחליף בגדים, וקשה לו עתה לקום ממיתו ולפתוח לו את הדלת, ולכן ביקש מאביו להתכבד ולפנות אל המלון השוכן מול הבית כדי שייפגשו מחר בבוקר. כששמע האב את הדברים, כמעט אחזו השבץ.

הוא הרהר בכך ששנים רבות ציפה לבנו, וכשזה התמממה בא אליו בעצמו, אך הבן לא המתין לו בנמל, לא קיבל את פניו ברכבת, ועכשיו כשהוא

נמצאים אנו בשבת שלפני היום הקדוש והטהור, יום בו בורא עולם קרוב מתמיד לכל אחד ואחד מאיתנו, יום בו בורא עולם מוחל וסולח לעוונותינו, וזו ההזדמנות האחרונה שלנו ליזכות להיחתם בספרם של צדיקים וחסידים לחיים טובים ולשלום

הגאון הצדיק רבי שלום שבדרון זצ"ל היה מספר על אדם שבנו יחדיו יצא לחוץ לארץ לצורך מסחר, נשא שם אישה ונולדו לו ילדים. גדולים היו געגועי האב לבנו, ומאוד רצה לראות את הבן, להכיר את כלתו ולהשתעשע עם נכדיו. בכל מכתב ששיגר אליו, היה מזמין את הבן לבוא עם בני ביתו לבקר. ואמנם, הבן הביע את רצונו לבוא, אך בכל פעם צצו עיכובים שונים שמנעוהו מלהגשים את רצונו. כיון שכך, הודיע האב לבנו שהואיל וקשה לבן לבוא אליו, יבוא האב בעצמו אליו. מאז שגמלה ההחלטה בליבו לנסוע, היה האב עסוק בהכנות לקראת הנסיעה, וככל שקרב היום כך הלכה וגברה התרגשותו.

בהגיע יום ההפלגה עלה על האוניה כשהוא עמוס בחבילות שהכילו מתנות, ובכל משך הנסיעה לא חדל מלהרהר בפגישה הנרגשת הצפויה לו. מפעם לפעם היה עולה על הסיפון כדי לבדוק אם החוף נראה כבר באופק. כאשר החלו לראות כבר את היבשה, לא היה גבול לשמחתו ולהתרגשותו. האוניה נכנסה לנמל, ועוד בטרם השליכה עוגן חיפש האיש בעיניו את הרציף כדי לאתר את בנו בין מקבלי הפנים שעמדו שם, אך לא מצאו. לא נותרה לו ברירה אלא להמתין בקוצר רוח לרגע שיוכל לרדת מן האוניה, ולחפש חיפוש מדוקדק יותר.

מה גדולה הייתה אכזבתו, כאשר ירד מהאוניה והבן לא נמצא בין הבאים לקבל את פניו. לרגע הוכה בתדהמה, אך מיד התעשת ולימד זכות על בנו שבוודאי היה טרוד בהכנות לקראת בואו ועל כן לא הספיק להגיע לנמל. כדי לא לאבד זמן יקר, עלה מיד על הרכבת המוליכה אל עיר מגורי הבן, בטוח שהפעם יפגוש את יקיריו בתחנת הרכבת, אך בהגיעו לשם נכונה לו אכזבה נוספת כי גם כאן לא המתין לו איש. חיש מהר נדחתה האכזבה מליבו, ואת מקומה תפסה דאגה עמוקה שמא משהו אינו כשורה.

אי"ה מידי יום שליושי מתקיים שיעור תורה מפי הרב נריה אטון

בבית הכנסת רינת מרים רחוב נחמן אביגד 2 באר שבע בשעה 19:30 בברכת ברוכים הבאים

דבר תורה לסעודה ראשונה

"שאל אביך ויגדך"

הפסוק משירת האזינו, "שאל אביך ויגדך", מקבל עומק חסידי מיוחד במשנתו של רבי אלימלך מליז'נסק. הצדיק מליז'נסק מסביר כי המילים "שאל אביך" הן הזמנה פתוחה וזכות עצומה שניתנה לכל אדם מישראל. הן מלמדות שכל אחד זכאי לפנות בכל עת אל הקדוש ברוך הוא בפשטות, כבן המבקש מאביו האהוב. בהמשך לכך, המילה "ויגדך" מהווה הבטחה נצחית שהבורא ישמע את התפילה וייענה ברצון לבקשתך. יסוד נפלא זה שייך במלואו גם ליהודי הפשוט והתמים, ולא רק לצדיקים נשגבים ויחידים סגולה. ברעיון מנחם זה ביקש הרבי מליז'נסק לנטוע בליבנו כוח ותקווה לכל הדורות הבאים. לא משנה באיזו מדרגה אנו נמצאים או כמה אנו מרגישים רחוקים, אבא שבשמים מחכה לנו תמיד. הוא מייחל לרגע שבו נפתח את פינו ונשבר אליו כבנים, כדי לפתוח עבורנו את כל שערי הרחמים.

דבר תורה לסעודה שנייה

אור החיים הקדוש

"כנשר יעיר קנו על גוזליו ירחף"

ה"אור החיים" הקדוש, מביא שני ביאורים נפלאים להסבר עומק הפסוק. בפירושו הראשון, הוא מדריך שהנשר אינו מעיר את גוזליו ישירות אלא מרעיד את הקן. כך גם הקדוש ברוך הוא, ברחמי המרובים, מבקש לעורר את האדם לתשובה בדרך הדרגתית. הבורא שולח תחילה נגעי בתים ופגיעה ברכוש, המשמשים כרמז חיצוני מקדים לאדם החוטא. הבית דומה לקן, ומטרת הפגעים הללו היא לעורר את תשומת ליבו לפני שהדין יפגע בגופו. בפירושו השני, מסביר ה"אור החיים" את סוגיית הניסיונות של האדם במהלך ימי חייו. ניסיונות אלו אינם מגיעים סתם, אלא מחושבים ומדודים תמיד לפי כוח סבלו של המתנסה. הנשר מעורר את הגוזלים בקצב מתון, באופן שיוכלו לשאת את השינוי ולא יישברו ממנו. כך בדיוק מנהיג הבורא את בריותיו, ובפרט את הצדיק שהוא חפץ לנסות ולבחון את אמונתו. הניסיון לעולם לא יעלה על כוחותיו של האדם, אלא יותאם אליו כדי לרוממו ולהצמיחו. זהו סוד הרחמים הגדול המסתתר הן בתוכחה המדורגת והן במשא הניסיונות המדויק לכל נפש.

דבר תורה לסעודה שלישית

"יערף כמטר לקחי תזל כטל אמרתי"

דברי התורה, על כל חלקיה נמשלים ל"מטר" ול"טל". חלק ה"סוד" דומה למטר: לפעמים אנו מבקשים מטר, ולפעמים, בימות הקיץ, אין לנו צורך בו- כך גם העסק בתורת הנסתר, סודות יש לגלות רק למי שראוי ומוכשר לכך, הסוד אינו נחלת הכלל. בסודות התורה יש לדרוש רק בפני אנשים מהוגנים, ובעלי השגה ודעת, אבל לאנשים פשוטים שאינם יראי חטא, ואין דעתם מיושבת עליהם, יש להסתיר את ה"סוד". כמו כן יש צורך לדון באיזה זמן ראוי לגלות סתרי תורה, כי לא כל הזמנים שווים- כמו המטר שאינו דבר תדיר בכל ימות השנה. אולם חלק ה"פשט" דומה לטל: הוא יורד תמיד מידי יום ביומו, ובכל ימות השנה אנו מבקשים על הורדת טל מהשמים, ללא הפסק. הוא הדין לגבי הפשט שבתורה, אשר הוא שווה לכל אדם מישראל, שעל זה אמרו "כתר תורה מונח בקרן זוית כל הרוצה ליטול יבוא ויטול" (ימא עב')- וגם אין בו זמנים חלוקים, לעולם יש לנו לעסוק בתורה. וכנגד זה אמר: "יערף כמטר לקחי", חלק הסוד שבתורה ירד כמו המטר, אמנם לגבי חלק הפשט "תיזל כטל אמרתי".

דבר תורה לסעודה רביעית

סגולה לביטול גזירות רעות

כתב ה'חמדת ימים': "בסליחות ליל יום הכפורים, קודם שיאמר השליח ציבור 'אל רחום שמך', יאמר כל אחד בנעימה קדושה: 'שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד, אהיה אשר אהיה הוא היה והוא הוה והוא יהיה ממית ומחיה, לפניו לא נוצר אל ואחריו לא יהיה'. ומובטח שלא יבוא עליו ועל ביתו גזירה רעה באותה שנה".

קדושה בחזרת הש"ץ מסוגלת לעליה רוחנית

בקדושה בחזרת הש"ץ, נהוג לומר 'קדוש קדוש קדוש ה' צבקות מלא כל הארץ כבודו', ולהגיבה מעט את הרגליים בעת אמירת ה'קדוש'. באמירת 'קדוש קדוש קדוש', האדם מתרומם ומעלה את עצמו מעולם העשיה לעולם היצירה ולעולם הבריאה, ובכך מתרומם האדם לדרגה גבוהה, ועמו מתרומם כל העולם כולו.

עוד אומר האר"י הקדוש כי באמירת "איה מקום כבודו" זוכה האדם לכתר, חכמה ובינה, הכלולים באותיות "איה", ובכך קונה בנפשו את העוצמות הטמונות ביום הכיפורים.

לכרנה והצלחה

אלג'דיה
בת מרים
מרים (מיד)
בת דות

לחיות שלם

שירה
בת ציפורה

לחיות שלם

שרה בת לאורה
ינית בת דחל
שמעון בן מרסל
שלום פרץ
בר מאשה
תנצבה

לחיות שלם

לאה בת
סוליקה רביבו
ז"ל (חי"ד)
תנצבה

לחיות שלם

מישל בת רחל
אסתר בת לאה
חנה בת חפפה
אורית אילנית
בת לאה
תנצבה

שו"ת עם הרה"ג הרב יעקב סיני

הלכות יום הכיפורים

שאלה: אני מתבייש לפנות לאדם שפגעתי בו ולבקש סליחה. האם אני יכול לשלוח חבר שיבקש בשמי?

תשובה: מי שחטא כלפי חברו, צריך לפייס אותו בעצמו, ולא על ידי שליח או מכתב. אבל הכל לפי הענין. אם יודע שאדם זה יתפייס יותר בקלות באמצעות השליח, אפשר לעשות כן, ולאחר מכן יבוא הוא בעצמו וישלים את בקשת המחילה כהוגן.

שאלה: כיצד היה עושה מרן הרב עובדיה זצ"ל את מנהג הכפרות?

תשובה: במשך שנים נהג מרן לעשות כפרות בתרנגולים. אולם כיון שיש בדבר הרבה מכשולות ותקלות, נהג בשנים האחרונות לעשות את הכפרות בכסף, עבירו ועבור בני ביתו, ולתת את הכסף לעניים עמלי תורה.

שאלה: הרופא אוסר עלי לצום ביום הכיפורים, אבל הוא לא שומר מצוות. אני חייב לשמוע לו?

תשובה: לכתחילה יש להתייעץ עם רופא שומר מצוות. אבל כשאין אפשרות כזו, יש לסמוך על חוות דעתו של הרופא אפילו שאינו דתי, ולאכול כפי הוראתו. (פחות מכשיעור). ואם יש הכרח, אפילו יותר מכשיעור, ואם הרופא שאינו דתי מומחה יותר, בכל מקרה יש להעדיף את דעתו. ומי שחייב לאכול על פי הוראת הרופא, מקיים בזה מצות "וחי בהם", ואם יחמיר על עצמו ויתענה, עתיד ליתן את הדין.

שאלה: הבן שלי בגיל 8.5 עד איזו שעה הוא צריך לצום?

תשובה: ילד פחות מגיל תשע, אינו מתענה אפילו תענית שעות. וגם בליל יום הכיפורים, אם ירצה, נותנים לו לאכול ולשתות כרגיל. מגיל תשע, אם רגיל לאכול בשעה שמונה בבוקר, מאכילים אותו בתשע או עשר. הכל לפי כוחו וטבעו. ובזמננו, אפילו נער בן 12 או נערה בת 11 יתענו עד חצות היום ולא יותר.

דיון משפחתי עם הרב יצחק זילברשטיין

להלן מכתב ששלח בחור אחד אל הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א בעשרת ימי תשובה: לפני מספר שנים פגעתי ובידתי באופן נורא את אחד מחברי ברבים (אני מעדיף שלא לחזר פאן על פרטי המעשה, כי הדבר קשה עלי מאוד). לאחר אותו ארוץ מצער, לא דברנו במשך תקופה ארוכה, והדבר הציץ לי מאד. רגשות קשים של חרטה ותסכול יסרו אותי. רציתי מאד לגשת ולבקש ממנו מחילה, אך לא ידעתי איך וכיצד לעשות זאת.

באחד הימים נודע לי כי הוא עומד להתחתן באולם מסוים, והחלטתי שפגעי, בערב שמחת לבו, זה העתה המתאים לבוא לבקש ממנו מחילה.

בערב השמחה, נכנסתי ברגעך לאולם, והמתנתי בצד עד אחר הצהריים. ואז, כשנשאו חברי החתן לברכו ולנשקו, נכנסתי גם אני ביניהם, וכשהגעתי אל החתן ברכתי ונשקתי אותו, וגם הוא נשק וחיבק אותי בחם... מאחר יותר במהלך השמחה אף רגדנו יחד...

בשעתו, חשבתי בלבי שאין טעם מקום להעלות בפני ידידי את דבר הפגיעה, כי לאחר שקבלתי ממנו נשיקה וחיבוק לבבי, מן הסתם שפכר מחל לי בלב שלם: אך עתה, לאחר שחלפו מספר חדשים, לבי נוקף, שומא עדן. אין בידי מחילה גמורה מהנפגע.

יורני נא פבור הרב - האם מטל עלי לגשת שוב אל ידידי ולבקש ממנו באופן מפורש מחילה על שעוללתי לו?

תשובה:

הפוגע צריך לשוב אל חברו ולבקש ממנו מחילה.

מאמר מפי הרב אורן נזרית

מובא בספרים הקדושים: שכמו שהאדם מתנהג בעניין האמונה הקדושה כך מתנהגים עימו מלמעלה, אם הוא מתנהג בצמצום הדעת, וצרה עינו בחבירו שפותח חנות ליד חנות שלו, וחושב שיש אדם בעולם שיכול לקפח את פרנסתו, אדם כזה - גם מן השמים מתנהגים אליו במידת הצמצום ויהיה קשה לו בפרנסה, ח"ו.

אבל אדם שמאמין באמונה שלימה בה' יתברך ודבוק בו יתברך בידיעה גדולה ואמונה חזקה, שידוע שהכל מושגח בדיוק ממנו יתברך, ומאמר חז"ל במסכת יומא (ל"ח ע"א): במקומך יושבך ומשלך יתנו לך אין אדם נוגע במה שמוכן לחבירו, שגור בפיו ובליבו, אדם כזה ממילא אין לו על מה להיות צר עין וכואב על הצלחת חברו, כי לכל אחד יש את השפע שלו, שבא מדיוק בשבילו מן השמים, ולא עוד אלא שמן השמים יתנו לו שפע גדול, כפי שהוא התנהג כלפי סביבתו.

(שיחות חיווך פרשת האזינו)

שו"ת עם הרה"ג הרב בנימין חותה

הלכות יום הכיפורים

שאלה: המבקש מחילה בקבר מהנפטר האם צריך לפרט את אשר חטא לו ומה הדין אם מתבייש מכך לפרט בפני אנשים או שמבייש את הנפטר האם יספר מה שחטא לו.

תשובה: יש לפרט את אשר חטא למת ואם אין זה כבודו של המת אם יפרט את מה שחטא לו לא יפרט. ואם אין זה כבודו של החוטא והוא מתבייש מכך צריך להתאמץ ואם אינו יכול לפרט בפני אנשים לפחות יבקש מחילה בלי שיפרט ועדיף זה מאשר כלום אבל לא יצא ידי חובה לגמרי.

שאלה: ראובן פגע בשמעון ושניהם נפטרו מהעולם ולא הספיק ראובן לבקש מחילה משמעון האם יש תיקון לכך.

תשובה: אין פתרון מה לעשות וראוי שבניו של הפוגע יתפללו עליו. והפוגע והנפגע יסתדרו ביניהם בעולם האמת.

שאלה: האם מותר לשחק ביום כיפור עם ילדים במשחקים.

תשובה: מדיני יום הכיפורים מותר הדבר כל שאין חשש למוקצה או חששות אחרות.

שאלה: מה הביאור בפסוק שמזכירים ביום הכיפורים "לטהר אתכם מכל חטאתיכם" הרי יש עוונות שיש עליהם עונש בכל מצב ואם כן מהו לטהר אתכם מכל חטאתיכם.

תשובה: העינוי עצמו מועיל במקום מקצת העונש ולפעמים גם כל העונש המגיע לאדם לכן אומרים לטהר אתכם מכל חטאתיכם.

לדפואה שרימה

דודית
בת עמליה
יצחק בן חנה
שמעון יעקב
בן סולטנה

לדפואה שרימה

חיים לוי וב"ב
דון רבקה
הודיה לוי
אלמוג לוי
בן שולמית

לדפואה שרימה

מרדכי ויפה
מורנו וב"ב
ליאור ושיר
מורנו

לדפואה שרימה

ברוך חי בן לאה
רחל בת שרה
מירה מרים
בת רחל

לדפואה שרימה

יוליה בת לדיסה
דוד בן טטיאנה
סולטנה
בת פרחח

"כי ביום הזה יכפר עליכם לטו"

הלכות יום

שליחי ציבור מצווים להקפיד ביתר שאת לטבול במקווה.
מלקות

יש נוהגים שכל הקהל לוקים שלושים ותשע מלקות ברצועת עור קלה בערב כיפור, ואומרים וידוי באותה שעה, והמלקה אומר פסוק 'והוא רחום יכפר עוון' שלוש פעמים, ועל כל תיבה נותן מכה אחת. ויזהר המלקה שלא ילקה בחזקה. ונהגו מנהג זה, כדי שמתוך כך יתן אל לבו לשוב מעבירות שבידו

אכילה בערב יום כיפור

מצווה להרבות באכילה ובשתיה בערב יום כיפור, ואסור להתענות בערב יום כיפור כלל, אפילו תענית חלום.

מנין הסעודות ביום זה

טוב לאכול ביום זה מניין ב' ימים, שהוא שישה סעודות (מאמר מרדכי). וצריך לאכול ב' סעודות בפת. ולכל הפחות יאכל סעודה אחת עם פת.

חיוב הנשים באכילה

אף נשים חייבות במצות אכילה ושתיה בערב יום כיפור.

מאכלים הנוחים לעיכול

יאכל מאכלים הנוחים לעיכול כדי שלא יהא שבע ביותר ויראה כמתגאה בשעה שמתפלל.

אכילת דגים בערב יום הכיפורים

טוב לאכול דגים לכבוד היום בסעודת הבוקר אבל לא לאחר מכן. מעשה היה ברומי בערב כיפור, שהלך חייט יהודי ירא שמים לשוק לקנות דג לסעודתו, ונמצא שם רק דג אחד, והזדמן שם עבדו של המושל שעמד לקנותו, והחלו להתמקח היהודי ועבד המושל על המחיר עד שהגיעו לשנים עשר דינרי זהב, וזכה בו אותו יהודי חייט. בעת הסעודה שאל המושל את עבדו מדוע לא הבאת לי דג לסעודתי, אמר לו אדוני לא אכחד ממך, כי לא נמצא בשוק אלא דג אחד, והזדמן שם יהודי אחד שרצה לקנותו, והתמודדתי עמו על מחירו עד שהגיע לי"ב דינרי זהב, וכי היית רוצה שאקנה לך דג ב"ב זהובים? אמר לו המושל ומיהו היהודי הזה שקנאו, אמר לו חייט פלוני, קרא לו המושל, אמר לו מה ראית חייט שכמוך לקנות דג ב"ב זהובים. אמר לו החייט, אדוני יש לנו יום אחד בשנה והוא יום הכיפורים שמתכפרים בו כל העוונות שעשינו במשך השנה, וכאשר הוא מגיע האם אין אנו חייבים לכבדו כמיטב יכולתנו? אמר לו המושל הואיל ונתת טעם יפה לדבריך, זכאי אתה! ופרע לו הקב"ה שכר לאותו חייט, שכיון שבא לביתו וחתך את בטן הדג, זימן לו הקב"ה בתוכו מרגלית טובה והתפרנס ממנה כל ימיו

פיוס וסליחה

אין יום הכיפורים מכפר על עבירות שבין אדם לחברו עד

זמני יום הכיפורים - אופק באר שבע

כניסת הצום: 18:22 יציאת הצום: 19:12

רבינו תם: 19:56

תפילת שחרית בערב יום הכיפורים

בתפילת שחרית בערב יום כיפור אין אומרים תחנון.

בסוף התפילה נוהגים לעשות התרת נדרים. **אולם יש לדעת ולהודיע לאחרים שהתרת נדרים זו מועילה רק לנדרים שנדר ולא זוכרם בזמן ההתרה**, אבל לנדרים שזוכר לא מועילה התרה זו עד שיפרטם, ומספיק שיפרטם בפני אחד מן המתירים ושאותו האחד יהיה בקי בענייני פתח וחרטה.

טוב שיהיו עשרה מתירים, ואם אין להם עשרה יתירו בשלושה.

תפילת מנחה בערב יום הכיפורים

מתפללים תפילת מנחה בעוד היום גדול (בצהריים) לפני סעודה מפסקת, ועושים וידוי בתפילת מנחה, שמא ייחנק בסעודתו ח"ו ונמצא שלא עשה וידוי.

כפרות

נוהגים לעשות "כפרות", יש שעושים ע"י תרנגול ויש שעושים ע"י כסף כ- 20 שקלים (מחיר עלות של סעודה). עדיף שיעשה קודם לעצמו ואח"כ יעשה למשפחתו. כשמסובב לעצמו יאמר: "זה חליפתי זה תמורת זה כפרתי". כשמסובב לאחר יאמר: "זה לחליפתך זה תמורתך זה כפרתך". כשמסובב למי שלא נמצא בפניו יאמר: "זה חליפת פלוני בן פלוני זה כפרתו.. וכו'". יש לאדם להרהר בתשובה בזמן עשיית הכפרות. את כסף הכפרות יתנו לצדקה.

מלאכה

אין עושים מלאכה בערב יום כיפור, והעושה אינו רואה סימן ברכה מאותה מלאכה לעולם.

מקווה

מנהג יפה לטבול במקווה בערב יום כיפור (ואין מברכים על טבילה זו). מי שאינו יכול ללכת למקווה (מחמת חולשה או מסיבה אחרת), ישפוך על עצמו כשנים עשר וחצי ליטר מים, ואם גם את זה אין באפשרותו לעשות, ישהה תחת מקלחת עד שתישפך עליו כמות של שנים עשר וחצי ליטר (בזרם סטנדרטי הזמן הינו כשש דקות). (שופר בציון). ובעת שפיכת המים על האדם יש לו לעמוד זקוף ושתי ידיו מונחים נגד ליבו, בריוח קצת.

זר אתכם מכל חטאתיכם...

הכיפורים

שיפיים את חברו.

אדם שגזל את חברו, חייב להשיב לו את הגזלה ואח"כ יבקש סליחה עד שיפייסנו (ובכל שאלה יתיעצו עם תלמיד חכם מומחה בהוראה). ואפילו רק ציער את חברו בדיבור חייב לפייסו וכל שכן אם הלבין פניו ברבים.

אדם שביקש מחילה מחברו, וחברו אינו רוצה למחול לו, יחזור על כך ג' פעמים וכל פעם ייקח עימו ג' אנשים, ואם עדיין לא מוחל אינו חייב שוב לפייסו ועבירה ביד חברו, וילך לפני עשרה אנשים או נשים ויאמר שביקש מחילה מחברו. אם צריך לפייס את רבו יחזור אפילו אלף פעמים עד שיתפייס.

לא יהיה אדם אכזרי מלמחול אלא ימחל מיד שכל המעביר על מידותיו מעבירים לו על כל פשעיו. חובה קדושה לבקש סליחה מהוריו ורבותיו, הבעל והאישה יחמלו זה על זה (על כל אשר חטאו זה לזה במשך השנה, בדיבור בכעס וכו'), אם האיש שחטא לו אינו בעיר, ואינו יכול להשיגו בפלאפון, יקבל על עצמו שכשיפגוש אותו יפייסוהו. אם מת האיש אשר חטא לו ייקח עשרה בני אדם וילך אצל קברו ויאמר: "חטאתי לאלוקי ישראל ולפלוני זה הקבור כאן".

טוב שיאמר אדם: הנני מוחל וסולח לכל מי שחטא כנגדי בין בגופי ובין בממוני.

סעודה מפסקת

יאכל כפי שאיוותה נפשו.

להוסיף מחול על הקודש

מצווה מן התורה להוסיף מחול על קודש ולכן יסיים הסעודה מעט לפני השקיעה כדי שיוסיף מחול על הקודש. דין זה נוהג בין בגברים ובין בנשים.

אכילה לאחר סעודה מפסקת

אם סיים סעודתו והפסיק לאכול מבעוד יום, יכול לחזור לאכול כל זמן שלא קיבל על עצמו התענית.

שותה מים שלא לצמא

השותה הרבה מים שלא לצמא אחר סעודה המפסקת, כדי שלא יצמא ביום הכיפורים, אין לו לברך על המים.

קלי צום

המצטער הרבה בתענית, רשאי לבלוע כדור להקלת הצום, שלא ירגיש בצער (חזו"ע ימים נוראים עמ' רנו).

בגדים נאים

מצווה ללבוש בגדים נאים ונקיים ביום כיפור, וכן פורסים מפה יפה על שולחן, כמו בשבת קודש.

הדלקת נרות

מצווה להדליק נרות לכבוד יום כיפור ויברך: "ברוך אתה

ה' אלוקינו...וציונו להדליק נר של יום כיפורים". כל המצוות מברכים עליהן ועוברים לעשייתן, ולכן יברך על הדלקת נרות ואח"כ ידליקם (לדעת הספרדים כמו בכל שבת).

שהחיינו

ברכת שהחיינו על הנרות האישה תברך רק לאחר שסיימה להדליק את הנרות, ולאחר שתחלוץ מנעליה ותלבש נעלי בד, כי בברכת שהחיינו מקבלת עליה קדושת יום הכיפורים, ואסורה בכל חמישה העינויים (חזו"ע ימים נוראים עמ' רנו). [ואישה שמגיעה לבית הכנסת לתפילת ליל יום כיפור, רשאית לצאת ידי חובה מהחזן בברכת שהחיינו ולא תברך היא בעצמה].

אדם שגר לבד והוא מדליק את הנרות בביתו, בכל מקרה לא יברך שהחיינו בהדלקת נרות [אא"כ הוא לא הולך לבית הכנסת]. (ילקו"י ימים נוראים).

נר נשמה

נהגו להדליק נר בערב כיפור לעילוי נשמה, ודי בנר אחד לעילוי נשמת אביו ואמו ועוד נפטרים

נר בית הכנסת

מצווה להדליק נר לכבוד כיפור גם בבתי כנסיות ובבתי מדרשות.

האסור והמוותר ביום הכיפורים

ישנם מספר איסורים בכיפור: 1. אכילה ושתייה - אסור מהתורה. 2. רחיצה - אסור מדרבנן. 3. סיכה - אסור מדרבנן. 4. נעילת הסנדל - אסור מדרבנן. 5. תשמיש המיטה - אסור מדרבנן. 6. עשיית מלאכה (ל"ט מלאכות) - אסור מהתורה.

אכילה ושתייה

אסור לאכול ולשתות ביום הכיפורים והאוכל חייב כרת.

החייבים בתענית

הכל חייבים בתענית אפילו מעוברים ומניקות. בעלי ברית: הסנדק המוהל ואבי הבן צמים כרגיל.

פטורים מתענית:

יולדת

בתוך שלושה ימים ללידתה: אסור לה לצום אפילו אם רוצה. בין היום השלישי ליום השביעי ללידתה: - אם אמרה בפירוש שרוצה לצום: תצום. אם לא אמרה כלום: פטורה ומאכילים אותה. מהיום השביעי: דינה ככל אדם וחייבת לצום. חישוב הימים הנ"ל הם מעת לעת משעת הלידה ממש.

"כי ביום הזה יכפר עליכם לטו"

הלכות יום

סכנה, מאכילים אותו.

אופן האכילה והשתייה לפטורים מהתענית

באכילה: חולה מסוכן יאכל כמה שצריך (בין אם אמר הרופא או שהוא עצמו אומר). חולה שאינו מסוכן: יאכל פחות מכזית (פחות מ-27 גרם) כל פעם, וימתין בין אכילה לאכילה כ-10 דקות שהאכילה לא תצטרף לשיעור ברכה אחרונה.

בשתייה: חולה מסוכן ישתה כמה שצריך. חולה שאינו מסוכן: ישתה פחות מרביעית (פחות מ-40 גרם) וימתין כ-9 דקות בין שתיה לשתיה.

שקילה ביום הכיפורים

אם שכחו לשקול את הפרוסות מערב יום כיפור, מותר לשקול אותם ביום כיפור עצמו (במשקל מכני בלבד) שאין זה לצורך מקח וממכר אלא לצורך מצווה.

אכילה לצורך

כל הפטורים לא יאכלו מעדנים, אלא אכילה לצורך ולא לתענוג.

קידוש

כל הפטורים מתענית שאוכלים אינם מקדשים על האכילה והשתייה, (אפילו חל כיפור בשבת).

ברכת המזון

כל הפטורים מברכים ברכת המזון ומוסיפים את שצריך להוסיף בברכת המזון, כגון: "יעלה ויבוא" ו"רצה" בשבת, וכן עושים זימון אם הם שלושה וכל דין זה דווקא באותם שאוכלים מעל לכזית (27 גרם). אותם שאוכלים פחות משיעור כזית לא יברכו כלל ברכה אחרונה (לפי הכללים של ברכה אחרונה).

נטילת ידיים לסעודה

חולים שאוכלים לחם נוטלים ידיהם כרגיל ולא עד קשרי האצבעות (ואם אוכל מעל כביצה כ-54 גרם יברך על נטילה זו).

ונשמרתם מאוד לנפשותיכם

כל הפטורים שאכלו ביום כיפור אינם צריכים כפרה כלל לאחר מכן אלא מצווה עשו ששמרו על נפשם.

רחיצה

אסור לרחוץ ביום הכיפורים ואפילו אצבע קטנה אסור להושיט למים בין בחמים ובין בצוננים.

רחיצה המותרת וכיצד נעשית

רחיצה שאינה לשם תענוג אלא לצורך מצווה או לשם נקיון מותרת, ולכן: כשנוטל ידיו בבוקר נוטל עד סוף קשרי אצבעותיו. כשיוצא מהשירותים נוטל עד סוף קשרי אצבעותיו. כהן שעולה לברכת כוהנים נוטל עד סוף הפרק כרגיל. אדם שידי מלוכלכות, שוטף ידיו כמה שצריך להוריד הלכלוך.

לפלוג בעיניים

בבוקר מותר לשטוף עם מעט המים שבאצבעותיו את העין.

המפלת

דינה כיוולדת ממש, ופטורה מתענית זו, (אין אישה נחשבת למפלת אלא אם כן נקלט הוולד מינימום 40 יום, שהדבר נחשב ללידה). אישה שהפילה את עובריה פעמיים אחרי תענית וכעת היא בהריון והרופאים אומרים שהפלתה נגרמה מחמת התענית ומזהירים אותה לבל תצום, מותר לה לאכול בכיפור (אך תאכל בתנאים המותרים, כפי שיבואר להלן).

מעוברת

שהריחה מאכל ונשתנו פניה, אף על פי שלא אמרה "רוצה אני לאכול", לוחשים לה באוזנה שיום כיפור היום, אם נתקררה דעתה מוטב ואם לא - מאכילים אותה עד שתתיישב דעתה.

כל אדם שהריח מאכל ונשתנו פניו: הרי הוא מסוכן אם לא יאכל מיד, ולכן מאכילים אותו מיד. אישה היושבת על המשבר עם חבלי לידה: פטורה מתענית זו (אך תאכל בתנאים המותרים, כפי שיבואר להלן).

ילדים מגיל 0-9

אינו מתענה כלל אפילו אם רוצה (בין בנים ובין בנות).

9-11

מחנכים אותו להתענות, אך יתענה לשעות בלבד כפי כוחו.

11-12

אם ידוע להורים שהוא בריא ויכול להתענות - יתענה כל היום, אך היום, שאין הקטנים מסוגלים להתענות יום שלם - יתענה עד חצות היום.

בנים מגיל 13 - מתענים כרגיל (ואם הם חלשים בגופם יתעצו עם רופא או תלמיד חכם).

בנות מגיל 12 - מתענות כרגיל (ואם הן חלשות בגופן יתעצו עם רופא או תלמיד חכם).

ציווי רופא

חולה שהזהר ע"י רופא (אפילו רופא גוי) שאם יאכל הדבר מסוכן לו, פטור מהתענית ואסור לו להחמיר להתענות ומאכילים אותו (אך יאכל כפי שיבואר להלן).

חולה שיש בו סכנה

חולה שיש בו סכנה פטור מתענית. חולה שאמר צריך אני לאכול וידוע שהוא יום כיפור, אפילו הרופאים אומרים שאינו צריך, מאכילים אותו, כי לב יודע מרת נפשו.

זקן שנחלש ממש

זקן חלש שהתחיל לצום ובמהלך הצום נחלש ממש, ויש חשש

זר אתכם מכל חטאתיכם...

הכיפורים

אוכל

אישה השוטפת אוכל במים, הדבר מותר משום שאין זאת רחיצת תענוג.

כלה

כלה בתוך 30 יום לחופתה רוחצת פניה כרגיל, כיוון שצריכה להתנאות לפני בעלה.

מותר לרחוץ תינוקות, אך בזמן הזה נהגו להחמיר, ואם מלוכלכים בצואה מותר לרחצם ואין להחמיר כלל.

סיכה (מריחת שמן / משחה)

אסור לסוך אפילו מעט מגופו, ודווקא בסיכת תענוג. חולה או מי שיש לו חטטין בראשו סך כדרכו, שאין זו סיכת תענוג. מותר לסוך כדי להעביר לכלוך.

נעילת הסנדל

אסור לנעול נעלי עור, בין לגברים בין לנשים. אף סנדל שרק מחופה בעור מלמעלה אסור לנעלו. נעלי גומי, בד, עץ וכדומה - מותר (רק נעלי עור אסור).

קטנים שלא הגיעו לחינוך

קטנים שלא הגיעו לחינוך טוב לחנכם במצוות נעילת הסנדל (אך מעיקר הדין הם פטורים) וינעלו נעלי גומי. יולדת (בתוך 30 יום ללידתה), וחולה אפילו שאין בו סכנה, ובמקום שיש חשש לנחשים - מותרים בנעלי עור. נעלי עור אינם מוקצה (שכן פעמים יש היתר לנעלם כגון לחולה כפי המבואר לעיל).

תשמיש המיטה

תשמיש המיטה אסור בכיפור. אפילו תשמיש מצווה אסור, ולכן לא תטבול עד צאת הצום. לא יישן עם אשתו באותה מיטה משום הרחקה (אפילו עם אשתו הטהורה, וכל שכן שאסור עם אשתו נידה). במקום צורך מותר להעביר חפץ מידו לידה.

עשיית מלאכה

יום כיפור אסור בעשיית מלאכה כמו בשבת, בין המלאכות האסורות מהתורה ובין איסורי דרבנן כמוקצה.

מאה ברכות

חייב אדם לברך מאה ברכות בכל יום. וביום הכיפורים יש להתאמץ ולהשתדל בכך ביותר, כיון שחסרים למעלה משלושים ברכות, ולכן ישלים בארבע סוגי ברכות הבשמים [הנותן ריח טוב בפירות, עצי, עשבי, מיני]. ואשרי המביא בשמים לבית הכנסת לזכות את הציבור ביום קדוש זה שקונה סנגורים לעצמו.

צאת כיפור

ברכת הלבנה

יש נוהגים לברך ברכת הלבנה במוצאי יום הכיפורים מכמה טעמים. ויש נוהגים לברך ברכת הלבנה לפני יום הכיפורים, בעשרת ימי תשובה, כדי להוסיף זכויות לפני כיפור, וכל אחד רשאי להמשיך במנהגו.

הבדלה

מבדילים במוצאי יום הכיפורים כסדר המופיע בסידורים ודווקא על נר ששבת (היינו על נר שהיה דולק מערב יום כיפור) ולא נר שהדליקו כעת על ידי גפרור וכדומה, ואם אין לו נר ששבת, יבדיל בלי נר, ולאחר שיאכל וישתה, טוב שישתדל לחפש נר ששבת לברך עליו.

בשמים

אין מברכים על בשמים בהבדלה אלא רק על יין, על הנר והמבדיל בין קודש לחול וכו' (מכל מקום, אחר שהבדיל וטעם מהיין טוב שיביאו לפניו בשמים ויברך עליהם).

אישה יכולה להבדיל

אישה שבעלה מאחר לבוא לבית בצאת כיפור יכולה להבדיל לעצמה ומיד תאכל.

זמן רבנו תם

לאותם המוצאים שבת לדעת רבינו תם, אסור להם לאכול בצאת כיפור עד שיעבור זמן ר"ת, אם כי לחולה מעוברת או מניקה ניתן להקל כשיטת הגאונים.

אין לאכול לפני הבדלה

אין לאכול בלי הבדלה, אבל אפשר להקל לשתות מים למי שצמא.

לך אכול בשמחה לחמך

מצוה להרבות באכילה ושתיה בשמחה במוצאי כיפור שהוא כיום טוב. ואמרו במדרש, שבמוצאי יום הכיפורים בתקול יוצאת ואומרת (קהלת ט"ז): "לך אכול בשמחה לחמך ושתה בלב טוב יינך כי כבר רצה האלקים את מעשיך..."

בניית סוכה

המהדרים במצוות מתחילים מיד בצאת כיפור בבניית הסוכה, ללכת מחיל אל חיל.

מדריך הלכתי מעשי לרכישת ארבעת המינים

לדעת הספרדים (השיעורים לדעת הגאון רבי חיים נאה).

כל שנה זה קורה מחדש: אנחנו עומדים מול דוכני ארבעת המינים, מביטים בעשרות אתרוגים ולולבים, ומנסים להיזכר - מה בעצם הופך אותם לכשרים ומהודרים? הבחירה של ארבעת המינים היא הרבה מעבר לקנייה רגילה, היא מצווה שדורשת מאיתנו עין חדה והבנה בסיסית. כדי שלא תלכו לאיבוד בין הדוכנים, ריכזנו עבורכם בס"ד את הדינים הכלליים הנצרכים בארבעת המינים, ובס"ד בחג סוכות תזכו לארבעת המינים מהודרים בתכלית ההידור.

לולב

שיעור המידה: אורך שדרת הלולב (החלק המרכזי הקשיח, ללא העלים העליונים הבולטים ממנה) חייב להיות 32 ס"מ לפחות (ארבעה טפחים).

ראש הלולב: יש לוודא כי העלה המרכזי העליון (התימת) סגור לחלוטין מתחילתו ועד סופו, ולא נחלק לשניים. כמו כן, אסור שראשו של הלולב יהיה קטום.

יושר השדרה: הלולב צריך להיות ישר לחלוטין. אין ליטול לולב שכופף ראשו לפניו או שנעשה עקום לצדדים. רעננות: יש לבחור לולב ירוק ורענן. לולב שיבש או שכמשו עליו - פסול או שאינו מן המובחר.

הדס

שיעור המידה: אורך גבעול ההדס (ללא העלים היוצאים מעבר לראשו) חייב להיות 24 ס"מ לפחות (שלושה טפחים). הדס עבות: דין "עבות" מצריך שיוצאים שלושה עלים בדיוק מנקודה אחת ובקו גובה אחד סביב הגבעול. אם עלה אחד גבוה או נמוך מחבריו, אין זה עבות. לדעת מרן המחבר, על השילוש להיות קיים לכל אורך שיעור המצווה (24 ס"מ). כיסוי הגבעול: העלים צריכים להיות סמוכים זה לזה, באופן שראשו של כל עלה מגיע ומכסה את עיקרו של העלה שלמעלה ממנו.

שלמות: יש לוודא כי ראש הגבעול של ההדס שלם ולא נקטם.

ערבה

שיעור המידה: אורך גבעול הערבה חייב להיות 24 ס"מ לפחות (שלושה טפחים). תואר המין: עלה הערבה צריך להיות מוארך ("כעין פי נחל") ופני השטח שלו חלקים, ללא שיניים בולטות. קנה אדום: מצווה מן המובחר לבחר ערבה שצבע הגבעול שלה נוטה לאדום. טריות ושלמות: הערבה נובלת במהירות, ועל כן יש לוודא שהעלים ירוקים, לחים ואינם נושרים בנגיעה. כמו כן, יש לוודא שראש הקנה לא נקטם, ובפרט שקיים ה"לבלוב" (העלה הקטן בראש הגבעול).

אתרוג

שיעור המידה: המשקל המינימלי למעשה הוא כ-54 גרם (כביצה). נקיון החוטם: האתרוג צריך להיות נקי מכל רבב. יש להקפיד בקפידה יתרה בחלקו העליון (המשתפע כלפי מעלה ונקרא "חוטם"), שלא תימצא בו שום נקודה שחורה, חומה או לבנה, הפוסלת אפילו בנקודה אחת, ויבדוק במרחק הניכר לעין ("חוטם"), ולא צריך זכוכית מגדלת). בחלק השני של האתרוג יבדוק שאין בו 3 נקודות שחורות. מראה וצורה: ראוי לבחור אתרוג שהצהיב מעט ואינו ירוק כעשב. צורתו המשובחת היא "כעין מגדל" - רחב מלמטה וקצר מלמעלה, ופניו חרוצים בחריצים עמוקים ("אצבעות"). העוקץ והפיטם: העוקץ (הזנב התחתון) חייב להיות שלם ושקוע בגוף האתרוג. לגבי הפיטם (השפיץ העליון) - אם גדל האתרוג מתחילתו ללא פיטם, הרי הוא כשר בתכלית ההידור. אך אם היה לו פיטם ונקטם ראשו (השושנת), האתרוג פסול.

יש להדגיש: השנה (שיום טוב ראשון של סוכות חל בשבת) מצוות ארבעת המינים בכל החג היא מדרבנן ולכן אתרוג חסר הוא כשר מעיקר הדין!

יחס הגבהים

באגידה בעת כריכת המינים, יש להקפיד ששדרת הלולב תהיה גבוהה מההדסים והערבות בטפח אחד לפחות (6 ס"מ). על כן, למעשה, מומלץ לרכוש לולב שאורך שדרתו יותר גדולה מ-32 סנטימטר (שהוא עיקר הדין), כדי שגם לאחר הנחת ההדסים בשיעורם (24 ס"מ), תבלוט השדרה מעליהם כדת וכדין.

"זאת חליפתי וזאת תמורת זאת כפרתי"
זה הכסף ילך לצדקה
ואנחנו נלך לחיים טובים ולשלום"

פריון כפרות מעמידים לעילן אור חזר
ופזרים עור משפחות שיוכו ללמוד דברי תורה
הולכות ודברי מוסר הפותחים את הלב לאבינו שבשמים.
לתרומות

ניתן ליצור קשר בפלאפון:
וכן ניתן להעביר כביש כמספר 0505069633.

בברכת כתיבה וחתימה טובה
לכל בית ישראל.

לדפואה שלומה

דורית

בת עמליה

יצחק בן חנה

ענת איילה

בת מרים

לנדרה והצלחה

מורדכי זיפה

מורדכי זיפה

ליאור ושייר

מורדכי

לנדרה והצלחה

אלג'דיה

בת מרים

מרים (מיד)

בת דות